

Megúsztam a kalóztámadást

KÜLÖNLEGES BEMUTATÓJA LETT a Békét és szelet! című dokumentumfilmnek. Mivel a koronavírus-járvány miatt nem tarthattak nyilvános premiert, a másfél órás „hajónaplót” a legismertebb videomegosztón vetítették le először. Méder Áron 2006 és 2009 között hajózta körbe a Földet, s végig forgott a kamerája is.

NÉMETH ANDRÁS PÉTER FELVÉTELE

- Gondolom, nem így képzelte el a premiert...
- Szakmai rendezvényeken sokszor szóba került már a film. Budapesten kívül Szegeden is lett volna bemutató, merthogy a rendező, Koczás Aler és a technikai stáb odavalósi. A koronavírus-járvány azonban felülírta a terveinket, de nem akartunk tovább várni, ezért tettük fel a filmet a YouTube csatornára. Ha már a mi célközönségünk, vagyis a magyar vitorlázók és világtúrázók is négy fal közé kényszerültek - nincsenek versenyek, hajózni sem nagyon lehet -, legalább így jussanak élményekhez.
- Élőben több mint kétszázan követték a vetítést, azóta pedig 26 ezernél tart a megtekintések száma. Elégedett? - Mivel nincs médiafelhajtás a film körül, elégedett vagyok. És ami különösen boldoggá tesz, hogy a hozzászólások között nincsenek negatív vélemények.
- Miért kellett tizenegy évet várni erre a kamerával írott „hajónaplóra”?
- Nem könnyű ezerszáz nap hajózást egy filmbe sűríteni. Tizenhét órányi anyagot rögzítettem minikamerával. Akkor erre volt lehetőségem, azóta óriásit fejlődött a videotechnika. Egyébként az évek során három rendezői próbálkozás is volt. Az egyik koncepció Carinát, a hat méter hosszú, harminchétf éves tavi hajómat helyezte középpontba, hiszen világvilágviszonylatban is egyfajta rekordnak számít, hogy egy ilyen kicsi lélekvesztővel kerüli meg valaki a Földet. Végül a szegedi csapat csinálta meg a dokumentumfilmet két év alatt. Sokszor nehéz volt eldönteni, mi maradjon ki a felvételek közül. Többen jelezték is, hogy a Panama-csatornán való átkelésről vagy a Fidzsi-szigeteken töltött fél évről hosszabban is nézték volna a beszámólót. Már így is másfél óra a vetítési idő! Ezúttal a természet, a víz, a hajó került fókuszba. De nem kizárt, hogy lesz második rész.
- Azt most, a járvány idején megtapasztaljuk, milyen a bezártság. Ahogy elnézem, az óceánon egyedül hajózni is elég unalmas...
- Én ezt választottam, ezt szeretem. Az életterem valóban szűkös, de a környezet folyton más és más arcát mutatja. Az időjárás változása, a tenger sokszínűsége mindenért kárpótol. Jönnek a delfinek, néha bálnák, a madarak, a halak. Persze hiányoznak az emberek,

így hosszabb hajózás után - ez a Föld-kerüleskor az Atlanti-óceánon 39, a Csendes-óceánon 51 nap volt - mindig örülök annak, ha megpillantom a partokat. A filmben lehet látni, hogy vidám vagyok, különben sem szoktam soha letargiába esni. Azt is megmutatom, milyen egyszerűek a körülmények a hajón, a navigálástól a vitorlafoltozásokon át az ebédfőzésig követhető nyomon az életem. Extrém jelenetek azért hiányoznak, mert például egy éjszakai vihart elég nehéz lett volna tökéletes minőségben felvennem, miközben a túlélésért küzdök. Cápás jelenetek sincsenek, mert mire elővettem a kamerát, eltűntek a szemem elől.

- Nem is voltak ennél nagyobb nehézségei?

- Dehogynem! Mivel egyedül voltam, csak magamra számíthattam. Műszaki problémák garmadáját kellett orvosolnom. A szigorú napi rutinhoz a navigálásnál kívül sok minden más is hozzátartozott, s ha elérkezett az alvás ideje, ha álmos voltam, ha nem, azon is túl kellett esnem. Sajnos különféle nyavalyák is elérték: egyszer meghűződt a hátam, másszor megfáztam. Huszonhat évesen indultam el, hajtott, hogy felfedezem a világot. A szőlővitorlázás sokat adhat az embernek, ha csak annak szépségei éli meg. Azt azért tegyük hozzá: 2006-ban még nem volt okostelefon, így navigációs applikációk sem, a tájékozódáshoz GPS-készülékot használtam.

- Láttam a hajón egy félredobott szájharmonikát is.

- Sajnos nem sokáig tudtam rajta játszani, mert bezordásodott. A sós tengervíz közeg sok mindent tönkretett, még a svájci bicskámat is. Azért nem maradtam zene nélkül, ha az akkumulátor bírta, sikerült befognom a BBC hangverseny-közvetítéseit.

- Vihar vihar után, állandó hullámlás, ringatózó hajó. Elviselethető ezek? Vagy szükségszerű a tengeribetegség?

- Annyira kicsi hajó a Carina, hogy csak guggolva lehetett benne járni, s ha vízszintesbe helyeztem magam, az egész egy ágynak is megfelelt. Sokkal intenzívebben érződtek a természeti viszontagságok, de ehhez hamar hozzá lehetett szokni, úgyhogy nem lett úrrá rajtam a tengeribetegség. Amikor utam során pár hónapról leálltam, pénzkeresés céljából nagyobb hajó-

kon dolgoztam. Csak néztem, hogy szinte mindenki rosszul volt, én pedig meg sem éreztem a hullámokat. Ha az ember kipihent, rendesen eszik-iszik, nem fázik, akkor nagy baj nem érheti. Amennyiben imbolyogna, menjen ki a fedélzetre és merev tekintettel nézze a horizontot - az jót tesz.

- Segítheti a lelki egyensúly helyrebillenését egy napfelkelte, az árbocon fészülő magyar zászló látványa vagy az óceán közepén véletlenül arra hajózó honfitársakkal való találkozás?

- Minden viharok vége van egyszer, minden reggel felkel a nap. Szerencsére felemelő pillanatokban bőven volt részem. Egyszer a Csendes-óceánon találkoztam egy magyar házaspárral, akikkel már rádióamatőrként és hajósként kapcsolatban voltam korábban is. Amikor összefutottunk, éppen nem működött a motorom, úgyhogy ők húztak be a Galápagos-szigetek egyik kikötőjébe. Ez a jelenet bekerült a filmbe is, tökéletesen látszik, milyen kicsi az én hajóm az övéké mellett.

- Mi volt a legkritikusabb esemény?

- Három helyen van a világon kalózszevély: Venezuela, Indonézia és Jemen partjainál. Főleg nagy hajókra vadásznak, de váltásdíj reményében kisebbekre is rátámadnak. A jemeni öbölben pár nappal érkezésem előtt raboltak ki egy német családot, a tűzpárbajban a férjet le is lőtték. Én megúsztam; különben is elhatároztam, nem fogok ellenállni, ha levadásznak.

- Már azzal a teljesítménnyel is hősnek számít, amit anno véghez vitt, Kopár István és Fa Nándor után harmadik magyarként hajózta körbe a Földet. Csak én érzem úgy, hogy mindezért több elismerést érdemelne?

- Nehéz kérdés... Nekem nincs hiányérzetem. A Magyar Vitorlás Szövetség egy kupával ismerte el a teljesítményemet, és Újbuda polgármestere dícsérte is megkaptam. Ahogy hazajöttem, néhány évig még indultam Mini 650-es óceáni-tengeri versenyeken, közben vitorlástúrákat szerveztem, nyolc éve pedig az Ocean Sailing SE berkein belül vitorlásoktatással foglalkozom. Szép siker lett a Békét és szelet! című könyvem. Nagyon sok szeretetet kapok az emberektől, úgy érzem, hitelesnek tartanak. Az is lehet, a túl sok elismerés gyanakvást keltenek. Sosem akartam többnek látszani, mint amire képes vagyok.

- Szimpatikus, hogy nem hőstettre készült, nem a vállveregésért, a népszerűségért csinálta végig.

- Persze hogy nem. Ennyi megpróbáltatással, anyagi, logisztikai nehézséggel járó utazásra csak a megszállottaknak szabad vállalkozniuk. Én szenvedélyesen szeretek hajózni. De belső indítatás nélkül nem menne.

- Most hol van a bázisa?

- Újpesten élek a családommal, viszont az oktatói munkámat az Adriai- és a Földközi-tengeren végzem. Az áprilistól novemberig tartó szezonban ingázom, télen pedig a Karib-térségben vezetek túrákat. Egyesületünk balatoni versenyzetetéssel és gyakorlóvitorlázással is foglalkozik. A Carinát Fonyódon állítottuk ki, néha meglátogatom, és rászánok egy kis időt a csinostgatására. Hátha még egyszer szükségünk lesz egymásra.

- Újból nekivágná?

- Egyelőre a család a legfontosabb. De ahogy nőnek majd a gyerekek, nyilván felmerül egy újabb óceánátelés vagy Föld-kerülés, akár együtt. Annak dacára, hogy Regő még csak három-, Ella pedig kétféves, már voltak velünk tengeri és balatoni vitorlázáson is. Feleségem környezetgazdálkodási agrármérnök, szakterületre a biogazdálkodás, s természetesen ő is kedveli a vitorlázást. Tanfolyam vagy gyakorlótúra idején persze nem jönnek velem. Kertes házban lakunk, szeretünk kertészkedni, tyúkot is nevelünk. Lejárunk az újpesti Duna-partra, sokat biciklizünk a környéken.

- Békét és szelet! Jó, ha így köszönök el?

- Abszolút, én is így szoktam. Igazából a hajósok „Jó szelet!” vagy „Jó szelet, nyugodt tengert!” mondanak. A „Békét és szelet!” kívánságot egy amerikai ismerősöm írta a levele végére, és mivel nagyon megtetszett, a hozzájárulásával én is elkezdtem használni, most már dokumentumfilm- és könyvcímeként is tovább él.

Borzák Tibor